

č. 3
2007 - 2008

J E S E N N Í Č E K

Ročník 31

SVATOHUBERTSKÝ DEN aneb DEN S LESY ČESKÉ REPUBLIKY

Ještě v letním termínu, konkrétně ve **čtvrtek 20.9.2007**, proběhl tzv. Svatohubertský den – společná akce Lesů České republiky (Lesní správa Lužná) a jesenických škol.

Nebylo to obyčejné setkání a ani ne první. Stejně jako v předchozích letech připravili zaměstnanci LČR v malebném prostornosti stylového loveckého zámečku Svatý Hubert spoustu soutěží i lákadel, z nichž jmenujme například opékání špekáčků či puzzle pro každého žáka. Soutěžící sbírali body hned na několika stanovištích: poznávali dřeviny, houby, ptáky, stříleli ze vzduchovky nebo házeli šiškami na kulisu loupežníka. Velmi poučná a zcela konkrétní byla zajímavá přednáška o ohrožených dravcích naší přírody. Málokdy se stává, aby si děti samy mohly podržet živé dravce na svém předloktí. Z bezprostřední blízkosti si mohly prohlédnout raroha i jestřába lesního.

Připomeňme, že vzkvétající tradice Svatohubertského dne je nejen oslavou patrona myslivosti svatého Huberta, ale též ideální příležitostí naprosto nenásilně naplňovat ideu ochrany přírody a ekologické výchovy žáků, coby jedné z priorit vzdělávacího programu naší školy. Její umístění v srdci Přírodního parku Jesenicko je vskutku symbolické.

Tento čtvrtek nám přálo i počasí. Nadcházející podzim již plně rozvinul škálu svých barev, a tak pěší cesta „na Hubert“ byla vcelku příjemnou procházkou i pro ty, kteří obvykle nebývají milovníky delších pochodů. Trasu navíc lemovaly soutěžní otázky pro žáky obou stupňů, které opět souvisely s myslivostí, ekologií a ochranou přírody vůbec. Jaké byly, to už nám prozradí následující tabulky:

SOUTĚŽ PRO ŽÁKY I. STUPNĚ

Která u nás žijící sova je největší?	Výr velký.
Sova Rozárka z filmové pohádky „ <i>Tři oříšky pro Popelku</i> “ byla...	... puštík.
Kterému zvířeti v lese se říká „ <i>lesní policie</i> “?	Sojce.
Kterému ptáčku se říká „ <i>lesní policie</i> “?	Datlu.
Jak se myslivecky říká dospělé samici prasete divokého?	Bachyně.
Jak velká jsou čerstvě narozená mláďata medvěda hnědého?	Jako morče.
Kdo je větší? Králík divoký, nebo zajíc polní?	Zajíc polní.
Z kožešiny jakého zvířete se dělaly královské „hermelínové“ pláště?	Lasice hranostaj.
Které z následujících zvířat nemá kopýtko?	Jezevec.
Naše nejjedovatější houba je...	Muchomůrka zelená.
Které z uvedených zvířat žije v noře?	Liška.

Choroš je plodnice...	... dřevokazné houby.
Který z následujících druhů ptáků se nestará o svoje mlád'ata?	Kukačka.
Co se chytá do feromonových lapačů?	Lýkožrouti.
Listy břízy se na podzim zbarví...	... žlutě.
Jak dlouho trvá, než vyrostle les, jehož dřevo se využije v průmyslu?	Celý lidský věk.
Dřevo kterého stromu je u nás nejpoužívanější?	Dřevo smrku.
Co v myslivecké mluvě znamená komora?	Srdce jelena.
Kolouch je mládě...	... jelena.
Patronem myslivců je...	... svatý Hubert.

SOUTĚŽ PRO ŽÁKY II. STUPNĚ	
Seřad' uvedená zvířata podle velikosti.	Jelen, daněk, srnec.
Jak se v říji ozývají jelení samci?	Troubením.
Medvěd hnědý váží až třetinu tuny. Jak velká jsou jeho čerstvě narozená mlád'ata?	Jako morče.
Ozdobou hlavy muflona jsou zatočené rohy. V kterém měsíci je shazuje?	Rohy se neshazují.
Jezevec má zajímavý kožíšek. Jak v tomto kožíšku tráví zimu?	Spí v noře, spánek často přerušuje.
Která ze všech sov žijících v ČR je nejmenší?	Kulíšek
Kdo vládne ve vlčí smečce?	Nejsilnější vlk.
Co se rodí veverce v jejím pelíšku?	Nevidomá a holá veverčátka.
Kdy probíhá srnčí říje?	Od 1/2 července do 1/2 srpna.
Co v myslivecké mluvě znamená <i>kelka</i> ?	Ocas jelena.
Co je to <i>honcování</i> ?	Zaječí zasnuby.
Proč se natírají malé stromky?	Aby je neokusovala zvěř.
Jak se říká stroji, který dokáže strom pokácet, odvětvit a vykrátit?	Harvestor.
Co dělá štěpkovací stroj?	Rozsekává větve na kousky.
Jaké zařízení mají lesní traktory na tahání dřeva?	Lanový naviják.
Který ze smyslů používají sovy při lovu jako hlavní?	Sluch.
Které z uvedených sov mají na hlavě pérová „ouška“?	Kalous a výr.
Které krásně vonící dřevo používají řezbáři na sošky?	Dřevo lípy.
O vánocích se pečou plody...	... kaštanovníku.
Kdo je patronem myslivců?	Svatý Hubert.

**VÝSLEDKY TESTU MYSLIVOSTI
UVÁDÍME NA NÁSLEDUJÍCÍ STRANĚ**

TŘÍDA	DRUŽSTVO / JMÉNO	BODY	MÍSTO
II.	ČERNÝ VLK: Tomáš Uher, Míra Lisner, Honza Opat.	17	1.
	VYDRÝSCI: Maruška Vernerová, Honza Čech, Honza Sejpka.		
	LVÍČATA: Adélka Hronová, Štěpánka Kouglová, Tomáš Prchal	16	3.
III.	Vašek Hron.	14	1.
	Šárka Hudčková.		
	Ivanka Horvátová.		
IV.	Zbyněk Fiala.	15	1.
	Patrik Příkryl.	14	3.
	Eliška Blahová.		
	Míša Sajfridová.		
V.	Dominika Tancošová, Karina Šatánková, Monika Drábková.	15	1.
	Nikola Pokorná.	13	3.
	Eliška Brdová, Kristýna Pudivítrová, Jára Mutínský, Zděnda Vondrák.		
VI.	Michal Tatzauer.	12	1.
	Aneta Černohorská, Zdeňka Sajfridová, Martin Tauš.	10	3.
	Lenka Marková, Nikola Vaňourková, Maruška Zikulová.		
	Dominika Kinská, Simča Švidroňová.	9	4.
	Dominik Sára, Míra Vinduška.	8	5.
VII.	Klára Dubcová, Blanka Gábrišová, Markéta Podoláková.	14	1.
	Martina Churanová, V + V = Verča Machová + Verča Ryšlavá, Alina Pazdniková.	13	2.
	Aleš Kašpárek, Lukáš Khop, Martin Petrik, Filip Rampas, Marek Tancoš.		
	Aneta Vašmuciusová, Alena Korbelová, Anička Richtrová, Pepa Lukáč, Ondra Synek.		
VIII.	DRSŇÁCI z VIII.A.	16	1.
	Katka Mutínská, Petra Weberová.	13	2.
	Martina Müllerová, Martin Brož, Lukáš Lísal.		
	L + L = Lucka Bechyňová + Lucka Rampasová, Elča Čermáková, Jára Červenka.	12	4.
IX.	Jana Holečková, Lucka Taušová, Šárka Zikulová.	14	1.
	Nela Bekárková, Katka Černá, Ilča Podoláková, Petr (Páca) Pacourek.	13	2.
	Venca Ryšlavý, Filip Žebrakovský.		
	Michal Hazucha, Evžen Oláh.	12	5.
	Sabina Dolníčková, Pavel Dlouhý, Martin Tran.		
	Patrik Korbel, Martin Marek, Milan Richtr.		

KMD Divadlo ABC: Poprask na laguně

Své pravidelné porce kultury v tomto školním roce se členové Klubu mladého diváka dočkali **ve středu 26.9.2007**, kdy se vypravili do pražského divadla ABC na představení **Poprask na laguně**.

Od školy jsme vyjeli autobusem v osm hodin ráno směrem na Oráčov, kde k nám přistoupily další členky KMD Alena Korbelová a Anička Richtrová ze VII. třídy. Pak autobus zamířil rovnou do Prahy.

V Praze jsme vystoupili nedaleko Kampy. Mohli jsme tak aspoň spatřit dům, který stojí uprostřed tohoto známého pražského ostrova a v němž kdysi bydlel Jan Werich. Odtud naše výprava zamířila na Karlův most. Z něho jsme se dívali na řeku Vltavu a budovu Národního divadla.

Další naší zastávkou bylo Klementinum, bývalá jezuitská kolej na Starém Městě pražském. Chtěli jsme si prohlédnout zdejší hvězdárnu, která byla při koleji založena na začátku 16. století. Přesné datum založení hvězdárny není bohužel známo, ale historicky mladší astronomická věž, kam jsme se po skupinách podívali, byla dokončena v roce 1722.

To už se každý těšil, až dostane rozchod na proslulém Staroměstském náměstí. Většina využila krátkého volna k občerstvení a nasycení. Další společný přesun směřoval na Václavské náměstí a i tady nám naši učitelé dopřáli rozchod. Sraz byl stanoven na 14²⁵ u sochy svatého Václava. Dobu jsme dodrželi, abychom bez zbytečných komplikací včas zaujali svá místa v divadle ABC, kde se hrála zřetěšená komedie Carla Goldoniho *Poprask na laguně*. Příběh se odehrával v prostředí italského rybářského městečka a jeho temperamentních obyvatel. Všichni jsme se dobře bavili.

Divadelním představením se náš program v Praze naplnil. Odebrali jsme se k autobusu a kolem 19. hodiny se vydali na zpáteční cestu k domovu.

Napsaly:

Lucie Taušová a Šárka Zikulová, IX.B

26. ZÁŘÍ – EVROPSKÝ DEN JAZYKŮ

Třetí čtvrtina měsíce září je nejen obdobím nastupujícího podzimu, ale též příležitostí připomenout si důležitost jazykového vzdělávání v dnešním otevřeném světě. Dnem, který si klade tento cíl, je **26. září**.

Jak to vlastně začalo?

Většina z nás už asi zapomněla, že rok 2001 byl Radou Evropy a Evropskou komisí vyhlášen Evropským rokem jazyků. Není se co divit, je tomu už šest let. Nicméně, byl to rok velmi úspěšný. V jeho průběhu se konaly po celé Evropě akce připomínající bohaté kulturní dědictví, jazykovou rozmanitost a národní tradice našeho kontinentu. Na konci roku pak bylo rozhodnuto prohlásit **26. září** za **Evropský den jazyků**. A ten se z iniciativy Rady Evropy a za podpory Evropské unie slaví dodnes.

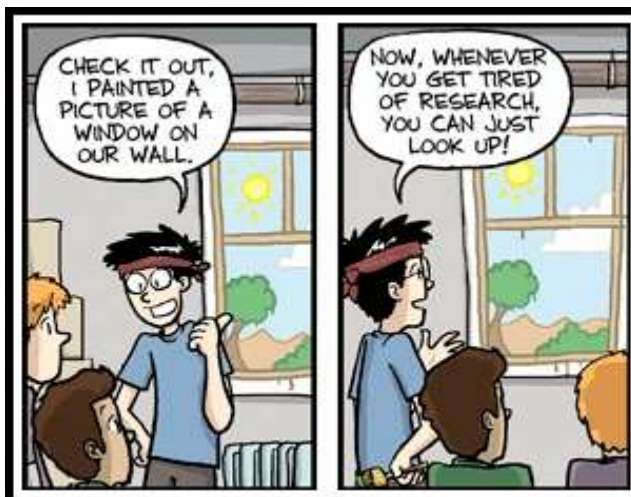
Co je cílem Evropského dne jazyků?

Jazyky, jimiž mluvíme, jsou nejen součástí naší identity, ale dotýkají se samotné podstaty Evropské unie. Jazyková rozmanitost člověku umožňuje vžít se do role jiného člověka a nahlížet na život jiným pohledem. Evropská unie proto podporuje své občany při studiu dalších evropských jazyků. Bylo by žádoucí, aby všichni obyvatelé Evropy dokázali komunikovat ve více než jedné řeči, což je dnes běžnou záležitostí pro většinu obyvatel naší planety. Díky studiu a používání cizích jazyků jsme otevřenější k ostatním lidem, k jejich kulturám a názorům. A tím se dostáváme k tomu, co je tedy cílem Evropského dne jazyků:

- 📖 Upozornit na důležitost studia jazyků, zejména v souvislosti s porozuměním mezi různými kulturami.
- 📖 Vyzdvihnout jazykovou a kulturní různorodost Evropy, podněcovat k jejímu poznávání a uznávání.
- 📖 Podporovat celoživotní jazykové vzdělávání.

Úloha škol

Každá členská země EU organizuje Evropský den jazyků v závislosti na svých podmínkách a možnostech. Naše školy by měly více rozvíjet komunikační schopnosti dětí jak v jazyce mateřském, tak i cizím, spolu se znalostmi o příslušné kultuře. Ovládnutí některé cizí řeči se stává čím dál větší nutností a do základního vzdělání nepochybně patří.

28. ZÁŘÍ – DEN ČESKÉ STÁTNOSTI

Česká republika si letos opět připomněla Den české státnosti, který připadá na svátek katolického světce sv. Václava, českého knížete a patrona země. Jeho jméno patří v Čechách stále k nejrozšířenějším.

Podle církevní tradice je právě 28. září dnem, kdy byl před kostelem ve Staré Boleslavi v roce 935 (podle starší literatury to bylo v roce 929) přemyslovský kníže Václav zavražděn svými odpůrci. Stalo se tak na příkaz jeho mladšího bratra Boleslava I., který nesouhlasil s Václavovou smířlivou zahraniční politikou a který si tímto činem uvolnil cestu k vládě. Jaké máme vůbec k dispozici prameny, popisující události kolem Václavovy smrti?

V první řadě je zde Legenda tak řečeného Kristiána, jejíž autorský rukopis ale neexistuje. K dispozici máme pouze pozdější opisy. Legenda sama o sobě prohlašuje, že pochází z 10. století, nechybějí však ani názory, podle kterých se jedná o falzum z 12.-14. století. Václavovo zavraždění mělo podle Kristiánovy Legendy připadnout na den sv. Kosmy a Damiána, který se slavil 28. září.

Zřejmě nejbližší historické skutečnosti je tzv. První legenda staroslověnská, v níž kníže Václav vystupuje jako zcela konkrétní historická postava. Dílo patrně vzniklo krátce po polovině 10. století a lehce omlouvá Boleslava i Drahomíru. Podle textu legendy byl Boleslav k činu údajně naveden špatnými rádci.

Z poloviny 10. století pochází také dílo saského kronikáře Widukinda z Corvey. Jeho kronika popisuje tažení krále Jindřicha I. Ptáčníka, který v roce 929 vpadl do Čech a místní vládce se mu poddal. Bohužel není úplně jasné, zda šlo o Václava, nebo Boleslava. Byl by to cenný údaj pro určení skutečného data Václavova

zavraždění. Takto se uvádí, že to byl Václav, který si nepřál, aby jeho země byla vypleněná a vydrancovaná, a raději se podrobil.

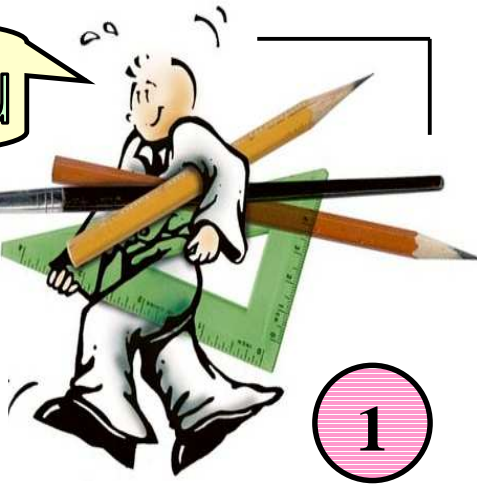
Co se Václavova zabití týče, převládá na veřejnosti přesvědčení, že k němu došlo v roce 929, odborníci naopak preferují rok 935. V obou případech by 28. září připadlo na pondělí, kdy se měla vražda odehrát. Je třeba uvážit, že Boleslav se narodil někdy mezi lety 915-921. V případě datování Václavovy smrti na rok 935 by tehdy bylo Boleslavovi nejvýše 20 let (Václavovi asi 28).

Svatořečen byl zesnulý kníže již v období mezi lety 972 až 975, kdy bylo v Praze založeno biskupství. Od 10. století je tak Václav uctíván jako světec, nejprve v Čechách, později i v sousedních zemích. Jeho život a mučednická smrt jsou zpracovány v mnoha legendách. Od druhé poloviny 11. století má už svatováclavský kult v ideologii české státnosti klíčové postavení - svatý Václav je chápán jako nebeský vládce a patron celé země. Objevuje zobrazení světce stojícího se sepnutými rukama a svatozáří. V souvislosti s posílením moci českého státu od 12. století je vyobrazován jako rytíř se štítem a korouhví. Z údajných památek na sv. Václava se uchovává v chrámu sv. Víta přilbice a drátěná košile.

Na 28. září ovšem připadá i vyvraždění rodu Slavníkovců v Libici v roce 995. Znamenalo konec kmenové rozdrobenosti Čech a definitivní potvrzení vlády jednoho rodu, Přemyslovců, nad celým územím. Masakr ovšem přežil nejslavnější Slavníkovec - pražský biskup Vojtěch, který pobýval v té době v zahraničí. Byl pak zabit v roce 997 během misijní cesty k Prusům a později kanonizován.

Čtenářská soutěž Jeseníčku

ŘEŠENÍ HÁDANEK Z ČÍSLA 2/2007-2008:

1.- MAPA:

Obec Čistá neleží na silnici mezi Jesenicí a Rakovníkem.

2.- MÍČEK U STROMU:

Obíhejte kolem stromu tak dlouho, až si pes sám namotá šňůru kolem kmenu. Pak si míček bezpečně odnesete.

SPORTOVKYNĚ

Filmová doplňovačka

Milionář John Hammond vybudoval na ostrově nedaleko Kostariky velkolepý zábavní park s jedinečnou atrakcí – živými dinosaury...

Tak by mohl znít úvod k filmu, jehož název je tajenkou dnešní doplňovačky:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1/Psovité šelma (typická pro Ameriku). 2/Co hledá v lese houbař? 3/Křestní jméno zpěváka Gotta. 4/Škraboška. 5/Hazardní karetní hra. 6/Rostliny botanicky příbuzné kmínu. 7/Domácky Josef. 8/Metropole ČR. 9/Uzenina (v rohlíku). 10/Plod kokosovníku.

Nápověda: 6/ ANÝZY.

2

Poznááte na obrázku bývalé i současné basketbalistky naší školy? Určitě ano, i když... Uprostřed stojících dívek je jedna, k níž se vážou naše dvě otázky:

1/ Komu patří tvář na obrázku.

2/ Kdo byl na snímku původně?

3

DETEKTIVNÍ PŘÍBĚH

„Úplně mě to vyvedlo z míry,“ vyplašeně vyprávěl pan Konopásek kriminalistovi, „šel jsem ráno jako obvykle k hlavnímu vchodu, a když jsem nahlédl oknem do své přízemní kanceláře, uviděl jsem tu vypáčenou skříň. Raději jsem do kanceláře ani nevstupoval a poprosil jsem tady pana Vomáčku, aby tu se mnou zůstal jako svědek“

„To bylo rozumné,“ pokýval hlavou kriminalista, „aspoň jste neponičili případné stopy.“ Kancelář byla skromně vybavená, jen psací stůl s počítačem, židle, skříň, jejíž vypáčené dveře žalostně visely na jednom pantu a z níž kdosi odnesl vzácnou sbírku mincí, knihovna a umyvadlo. Také dveře do místnosti nesly stopy násilí.

„Je to jasné,“ ozval se pan Vomáčka, „pachatel vnikl do budovy zřejmě zadem nezabezpečeným sklepním oknem a dostal se ke dveřím kanceláře, které vyrazil. Asi byste na to měli nasadit psa.“

„To je nápad!“ zvolal poněkud ironicky pan Konopásek. „Venku je nejmíň dvanáct stupňů pod nulou a navíc hustě padá sníh. Tady nám pes nepomůže.“

Kriminalista přistoupil k oknu, chvíli dýchal na sklo, až rozmrazil v nánosu jinovatky kolečko. Tím se podíval do chumelenice. Pak se otočil k přítomným pánům a pravil: „Nemusíme nasazovat psa ani vést dlouhé vyšetřování. Pachatelem je totiž jeden z vás...“

Kdo byl pachatel a jak ho kriminalista poznal?

SOUTĚŽNÍ KUPON

JMÉNO

TŘÍDA